

Loopbaanankers

Karen zit bij mij op de bank. Ze werkt nu al een tijd als begeleider op een woongroep voor gehandicapten. Ze haalt wel wat voldoening uit haar werk maar toch voelt ze zich niet op haar plek. Is dit nu de baan die bij haar past? Samen doen we een oefening om erachter te komen waarom ze geen voldoening uit haar werk haalt.

Ik vertel haar dat een loopbaan soms is net is als een schip. Waar je allerlei verschillende mensen en beroepen tegenkomt. Op het eerste dek kom je de mannen tegen die met de machines werken. Op het tweede dek de muzikanten en koks. En op het laatste dek de kapiteins. Allemaal hebben ze een ander verhaal over waarom hun werk belangrijk is. Aan jou de taak om erachter te komen op welk dek je moet zijn om werk te doen wat bij jou past. Ik vraag Karen op welk dek zij zich het meest thuis voelt. Als snel weet ze dat het de kapiteins zijn. Ze houdt van de grote lijnen uitzetten en verantwoordelijkheid. Maar dat komt nu niet terug in haar baan.

Hoe vind je een baan die past jou? Werk wat jij de moeite waard vindt? Je kan net zoals Karen een opleiding volgen, een baan vinden, nog een cursus doen en veranderen van baan zonder dat je ooit werk vindt dat bij je past. Je snapt niet waarom je in een prima baan geen voldoening ervaart. Wat is er aan de hand? Je werk past niet bij jouw waarden en drijfveren. Het past niet bij je loopbaanankers.

In dit hoofdstuk leg ik je uit wat de loopbaanankers zijn. En ontdek je welke loopbaanankers passen bij jou.

Wat zijn loopbaanankers?

Loopbaanankers zijn waarden en drijfveren die telkens terugkomen in jouw loopbaan. Een persoonlijke drijfveer is een antwoord op de vraag: 'Waarvoor kom jij in beweging?'. Een waarde is dat wat jij belangrijk vindt in je werk. Ben je bijvoorbeeld iemand die vrijheid erg belangrijk vindt, dan ga jij je aan een lopende band vervelen. Of misschien vind jij balans belangrijk. Dan ga jij je ongelukkig voelen in een baan waar privé- en werk moeilijk te combineren zijn. Loopbaanankers zijn persoonlijke drijfveren en waarden in je werk die jij niet wilt opgeven. Een loopbaananker helpt je gedurende je loopbaan om werk te vinden dat bij je past.

Dit zijn de acht loopbaanankers met drijfveren en waarden:

1. **Ambacht:** vaardigheden, inhoud, specialist, praktisch
2. **Ambitie:** resultaatgericht, samenwerken, generalist, top bereiken
3. **Vrije geest:** autonomie, zelfstandig, onafhankelijk, eigen proces
4. **Zekerheid:** vast inkomen, stabiliteit, loyaal, trouw, ontspanning
5. **Ondernemer:** eigen bedrijf, financieel gezond, talent inzetten
6. **Wereldverbeteraar:** idealen, missie, rechtvaardigheid, helpen
7. **Stoer:** uitdaging, winnen, concurrentie, complexiteit
8. **Levensstijl:** werk- en privé balans, passend bij persoonlijke leven

Herken jij jezelf al in een van de loopbaanankers? Het kan zijn dat er direct één of twee ankers voor jou uit springen.

Waarom loopbaanankers?

Wat heb je aan loopbaanankers? Ten eerste maakt werk dat aansluit bij jouw loopbaanankers je gelukkig. Loopbaanankers zijn een bron voor intrinsieke motivatie. Intrinsiek betekent dat wat in je hart leeft. Je motivatie voor je werk komt van binnenuit. Je komt ervoor in beweging. Het kennen van jouw loopbaanankers helpt je om werk te vinden dat past bij wat in je hart leeft. Bij wat je gelukkig maakt.

Ten tweede is het ook zo dat wanneer je keuzes maakt die niet passen bij jouw loopbaanankers het gaat wringen. Je voelt je onrustig. Of haalt geen meer voldoening uit je werk. Het kennen van je loopbaanankers kan je helpen in een periode in je leven dat je niet tevreden bent met je werk. Het helpt je loopbaankeuzes te maken die wel bij jou passen.

En tot derde kunnen loopbaanankers je helpen je werk met zingeving te verbinden. Waarvoor ben je op aarde? Als je daar een antwoord op hebt kan je dat vertalen naar je loopbaanankers. Bijvoorbeeld wanneer jij geraakt bent door armoede of onrecht dan vertaalt dat zich naar een loopbaananker wereldverbeteraar.

De acht loopbaanankers

Er zijn veel drijfveren en waarden voor werk. Jij hebt andere waarden en drijfveren in je werk dan iemand anders. Toch lukte het Edgar Schein de waarden en drijfveren te bundelen. Edgar Schein is hoogleraar aan de Sloan School of Management. In interviews die hij hield merkte hij dat mensen steeds uit te komen in functies die op elkaar lijken. Functies die paste bij hen. Dit komt omdat mensen zich laat leiden door dezelfde drijfveren en waarden in hun loopbaan. Dit inzicht bracht Schein ertoe 8 loopbaanankers te ontwikkelen. Deze 8 loopbaanankers zijn vereenvoudigde, ideaal types. Ze vertegenwoordigen en bundelen verschillende waarden en drijfveren.

Schein onderscheidt de volgende acht loopbaanankers:

- Ambacht
- Ambitie
- Vrije geest
- Zekerheid
- Ondernemer
- Wereldverbeteraar
- Stoer
- Levensstijl

Hier worden ze een voor een toegelicht.

Ambacht

Je bent een ambachtsman of -vrouw. Je wilt je vaardigheden ontwikkelen naar een hoger niveau. Je ontleent een gevoel van identiteit aan het uitoefenen van je vak. Je bent praktisch ingesteld. En het gelukkigst wanneer je wordt uitgedaagd je vaardigheid te verbeteren. Je bent wel bereid anderen wat te leren over je vak maar je bent niet geïnteresseerd in een managementfunctie. Je vermijdt

leiderschapsposities omdat dit betekent dat je het uitoefenen van je vak dan niet meer kan doen.

Ambitie

Ben jij de man of vrouw die zo hoog mogelijk in de organisatie wil opklimmen? Dan is de ambitie je loopbaananker. Je houdt van teambuilding. En bent niet bang verantwoordelijk gehouden te worden voor de prestaties van (een afdeling van) je organisatie. Je haalt er voldoening uit verantwoordelijkheid te dragen voor het eindresultaat. Jij identificeert jezelf met successen van de organisatie en het team. In tegenstelling tot loopbaananker ambacht zie je het leren van vaardigheden als een tijdelijke leerervaring, het helpt je door te groeien naar brede functies.

Vrije geest

Jij doet de dingen op jouw manier! De vrijheid om je werk op jouw manier vorm te geven is zo belangrijk dat je dit niet wilt opgeven. Als je al in loondienst werkt heb je een baan nodig die flexibel is. Je mag bijvoorbeeld zelf bepalen hoe laat je begint en stopt. Te veel regels en beperkingen kan je niet verdragen. Het kan zijn dat je promoties afslaat om je autonomie te bewaren.

Zekerheid

Herinner jij je nog de dag dat je een vast contract kreeg? Of verlang jij daarnaar? Dan kan het zijn dat *zekerheid* je loopbaananker is. Heb je een vast contract dan word je gedreven door een sterk gevoel dit niet op te willen geven. Een stap naar een nieuwe baan maak je niet snel. Je bent trouw. Een waarde voor jou is succes zodat je kan ontspannen. Dit krijgt vorm door je loyaliteit aan je werkgever. Je doet alles wat ze van je vragen. En raakt niet snel uitgekeken op de inhoud van je werk of de positie die je hebt in de organisatie. Het kan best zijn dat je een hoge positie verwerft door je trouw. Maar het is jou er vooral om te doen dat het je inkomen geeft zodat je na werk kan ontspannen. Vrijwel iedereen heeft behoefte aan zekerheid en ervaart een vast contract als prettig. Is dit echter je loopbaananker dan ben je hele loopbaan bezig met het behouden van zekerheid.

Ondernemer

Ondernemer pur sang, dat ben jij al van jongs af aan! Bij dit loopbaananker wil jij niet de mogelijkheid opgeven om een eigen organisatie of bedrijf te starten. Het liefst één die past bij je talenten. Je vindt het gaaf om risico's te nemen en obstakels op je weg te overwinnen. Het kan ook zijn dat je nog in een organisatie werkt maar diep binnen in jou is er een droom. Je wilt de wereld bewijzen dat jij met jouw talenten een onderneming kan bouwen die stabiel en financieel succesvol wordt. Zodra de kans zich voor doet waag je dan ook de sprong en ga je op eigen kracht verder!

Wereldverbeteraar

Jij bent geraakt door wat er in de wereld gebeurt. En je wilt dat je bijdraagt aan iets dat van waarde is! Een ideaal of missie. Misschien wil je milieuproblemen oplossen, relaties tussen mensen herstellen, anderen helpen, de veiligheid van mensen verbeteren, zieken genezen of producten verzinnen die de wereld redden. Wat het thema ook is, jij hebt een ideaal. Werk je in een organisatie waar jij je helemaal thuis voelt en achter de missie staat? Dan accepteer je niet zomaar een promotie of een andere baan waar je niet aan jouw ideaal of missie kan werken.

Stoer

Jij bent gek op een *challenge*! Je doet je werk om de uitdaging. Het liefst werk je aan schijnbaar onoplosbare problemen, moeilijke onderwerpen of werk je in een baan met duidelijke concurrenten. Soms vind je de uitdaging op intellectueel vlak met één specifiek onderwerp. Een andere keer vind je de uitdaging in de complexiteit. Je bent bijvoorbeeld strategisch adviseur, politicus of chirurg. Het kan ook zijn dat je de uitdagingen meer zoekt op persoonlijke vlak, denk aan topsporters of wanneer je graag werkt met targets. Nieuwe kansen of moeilijkheden zijn doelen op zich, je bent fanatiek en als iets te makkelijk of routine is, dan vind je het al snel saai en ga je door naar de volgende uitdaging.

Levensstijl

Evenwicht en een goede werk-privé balans is een belangrijk onderwerp voor je! Persoonlijke behoeften, die van je gezin en de eisen die aan je gesteld worden in je baan wil je verenigen. Het is daarom belangrijk voor je om een werkgever te hebben die je genoeg flexibiliteit geeft om dit evenwicht te creëren. Met name tijdens belangrijke keuzemomenten in je loopbaan komt naar voren dat jij je niet alleen gaat voor succes in je werk. Een promotie kan je bijvoorbeeld afslaan als je beseft dat daardoor de rest van je leven over de kop gaat. Je zoomt met enige regelmaat uit en bekijkt vanuit een helicopterview hoe je leven zich in zijn geheel ontwikkelt.

Hoe vind je jouw loopbaananker?

Hoe kom je er nu achter wat jouw loopbaanankers zijn? Daarvoor kan je de test doen op de volgende pagina. Of een van de volgende vier manieren gebruiken:

- Denk terug aan je verleden en bedenk waar jij als kind voldoening uit haalde, wat en waarmee je vaak speelde en waar je over fantaseerde.
- Lees de tekst hierboven over de loopbaanankers en vraag je af wat er belangrijk voor jou is in je werk.
- Evalueer belangrijke keuzemomenten rondom je loopbaan tot nu. Weet je nog welke voor- en nadelen je voor jezelf had genoteerd? Wat waren de argumenten die de doorslag gaven? Bij welke loopbaanankers passen deze argumenten? Wanneer *levensstijl* bijvoorbeeld je loopbaananker is dan zullen de argumenten die gaan over hoe jij het beste een gebalanceerd leven kan leiden doorslaggevend zijn.
- Praat erover met anderen. Zeker wanneer jullie elkaar al lang kennen kunnen ze je helpen in te zien wat jij belangrijk vindt.

Loopbaananker Test

Deze test helpt je jouw loopbaanankers te vinden. Beantwoord de vragen zo eerlijk mogelijk en werk snel. Geef van elk van de volgende veertig stellingen een waardering - van 1 tot 6 - afhankelijk van in hoeverre dat onderdeel is voor je geldt.

- 1 als de bewering nooit op jou van toepassing is
- 2 of 3 als de bewering soms op jou van toepassing is
- 4 of 5 als de bewering vaak op jou van toepassing is
- 6 als de bewering altijd op jou van toepassing is

	1	2	3	4	5	6
1. Ik droom ervan zo goed te zijn in wat ik doe dat er voortdurend om mijn deskundige advies wordt gevraagd.						
2. Ik droom van een loopbaan waarin ik vrij ben een taak op mijn eigen manier en volgens mijn eigen schema uit te voeren.						
3. Ik vind zekerheid en stabiliteit belangrijker dan vrijheid en autonomie.						
4. Ik ben altijd op zoek naar ideeën waardoor ik mijn eigen bedrijf zou kunnen beginnen.						
5. Alleen als ik het gevoel heb een bijdrage te leveren aan een betere wereld voel ik mij geslaagd in mijn loopbaan.						
6. Ik droom van een loopbaan waarin ik problemen kan oplossen of zeer uitdagende situaties het hoofd kan bieden.						
7. Ik droom ervan aan het hoofd te staan van een complexe organisatie						
8. Ik vind het opbouwen van mijn eigen bedrijf belangrijker dan het bereiken van een hoge managementpositie in een organisatie van iemand anders.						
9. Ik droom van een loopbaan waar in ik mijn persoonlijke, gezins- en werklevens in balans zijn.						
10. Ik vind het aantrekkelijker een hogere gespecialiseerde functie op mijn vakgebied te worden dan een algemeen manager.						
11. Ik voel me alleen geslaagd in mijn loopbaan als ik algemeen manager in een organisatie word.						
12. Ik voel me alleen geslaagd in mijn loopbaan als ik volledige autonomie en vrijheid bereik.						
13. Ik zoek een baan in een organisatie die mij een gevoel van zekerheid en stabiliteit geeft.						
14. Ik heb de meeste voldoening van mijn werk wanneer ik iets kan opbouwen wat volledig het resultaat is van mijn eigen ideeën en inspanningen.						
15. Ik vind het belangrijker mijn vaardigheden te gebruiken om de wereld aantrekkelijker te maken om in te wonen en te werken dan een hoge managementpositie te krijgen.						
16. Ik heb de meeste voldoening van mijn werk wanneer ik ogenschijnlijk onoplosbare problemen heb opgelost of ogenschijnlijk onmogelijke tegenslagen heb overwonnen.						

17. Ik voel me alleen geslaagd in mijn leven als ik mijn persoonlijke-, gezins-en loopbaan met elkaar in evenwicht kan brengen.						
18. Ik zou nog eerder weggaan bij het bedrijf waar ik werk dan een verandering van taken te accepteren waardoor ik mijn vakgebied zou moeten verlaten.						
19. Ik vind het aantrekkelijker algemeen manager te worden dan een hoge functie op mijn huidige vakgebied.						
20. Een taak op mijn eigen manier doen, vrij van regels en beperkingen, vind ik belangrijker dan zekerheid.						
21. Ik heb de meeste voldoening van mijn werk wanneer ik weet dat ik volledige financiële zekerheid heb en zeker ben van mijn baan.						
22. Ik voel me alleen geslaagd in mijn loopbaan als het mij gelukt is iets te creëren of op te bouwen wat volledig mijn eigen product of idee is.						
23. Ik droom van een loopbaan die daadwerkelijk een bijdrage levert aan de mensheid en de maatschappij.						
24. Ik zoek naar kansen op het werk die in sterke mate een uitdaging vormen voor mijn probleemoplossende vaardigheden.						
25. Ik vind het belangrijker de eisen van mijn persoonlijke en beroepsleven met elkaar in evenwicht te brengen dan een hoge managementpositie te bereiken.						
26. Ik heb de meeste voldoening van mijn werk wanneer ik mijn speciale vaardigheden en talenten kan gebruiken.						
27. Ik zou nog eerder weggaan bij het bedrijf waar ik werk dan een baan te accepteren waardoor geen manager meer kan worden.						
28. Ik zou nog eerder weggaan bij het bedrijf waar ik werk dan een baan te accepteren waardoor mijn autonomie en vrijheid zouden verminderen.						
29. Ik droom van een loopbaan waarin ik een gevoel van zekerheid en stabiliteit ervaar.						
30. Ik zou nooit een taak accepteren waardoor ik anderen minder goed van dienst zou kunnen zijn, ik zou nog eerder weggaan bij het bedrijf.						
31. Ik vind het belangrijker aan vrijwel onoplosbare problemen te werken dan een hoge managementpositie te bereiken.						
32. Ik heb altijd gezocht naar werk dat zo min mogelijk invloed heeft op mijn persoonlijke of gezinsleven.						

Tel nu de punten bij elkaar:

- Ambacht score: tel de punten op van stellingen 1, 10, 18 en 26.
- Ambitie score: tel de punten op van stellingen 7, 11, 19 en 27.
- Vrije geest score: tel de punten op van stellingen 2, 12, 20 en 28.
- Zekerheid : tel de punten op van stellingen 3, 13, 21 en 29.
- Ondernemer : tel de punten op van stellingen 4, 8, 14 en 22.
- Wereldverbeteraar score: tel de punten op van stellingen 5, 15, 23 en 30.
- Stoer score: tel de punten op van stellingen 6, 16, 24 en 31.
- Levensstijl score: tel de punten op van stellingen 9, 17, 25 en 32

Jouw scores:

Ambacht:

Ambitie:

Vrije geest:

Zekerheid:

Ondernemer:

Wereldverbeteraar:

Stoer:

Levensstijl:

De loopbaanankers met de drie hoogste scores zijn voor jou het belangrijkste! Die drie loopbaanankers vertellen je welke waarden en drijfveren passen bij jouw loopbaan.

Jouw top 3: